

Tullbrottsdatalag

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till en ny lag om behandling av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, kallad tullbrottsdatalagen. Syftet med den nya lagen är att ge Tullverket möjlighet att behandla personuppgifter på ett effektivt och ändamålsenligt sätt i sin verksamhet och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling. Förslaget är en del i en översyn som regeringen har gjort av registerförfattningar för brottsbekämpande verksamheter.

Utskottet avstyrker samtidigt motionsförslag om att inom två år utvärdera huruvida syftena med lagstiftningen uppfyllts.

Den nya lagen och de övriga ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

I betänkandet finns en reservation (SD).

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:91 Tullbrottsdatalag.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	6
En ny tullbrottsdatalag.....	6
Utvärdering av tullbrottsdatalagen	8
Reservation	9
Utvärdering av tullbrottsdatalagen, punkt 2 (SD).....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Följdmotionen	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. En ny tullbrottsdatalag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. tullbrottsdatalag,
2. lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete,
3. lag om ändring i lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:91 punkterna 1–3.

2. Utvärdering av tullbrottsdatalagen

Riksdagen avslår motion

2016/17:3624 av Olle Felten och David Lång (båda SD) yrkandena 1–3.

Reservation (SD)

Stockholm den 11 maj 2017

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Jörgen Hellman (S), Maria Malmer Stenergard (M), Maria Strömkvist (S), Helena Bouveng (M), Olle Felten (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Rasmus Ling (MP), Lotta Finstorp (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Daniel Šestrajčić (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S), Camilla Mårtensson (L) och Linus Sköld (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2016/17:91 Tullbrottsdatalag. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

I ärendet har väckts en motion, 2016/17:3624, som återges i bilaga 1.

Bakgrund

Tullverket lämnade i en promemoria till regeringen den 15 november 2013 (dnr Fi2013/04100/S3) förslag till en ny tullbrottsdatalag, som ska ersätta den nuvarande lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. I promemorian föreslås också kompletterande ändringar i annan lagstiftning, nämligen i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete och i lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att det införs en ny lag om behandling av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, tullbrottsdatalagen.

Syftet med den nya lagen är att ge Tullverket möjlighet att behandla personuppgifter på ett effektivt och ändamålsenligt sätt i sin verksamhet och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling. En utgångspunkt är att skapa en teknikneutral och flexibel reglering där de yttre ramarna för behandlingen av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet som är särskilt skyddsvärda från integritets-synpunkt slås fast i lagen, däribland ändamålen för behandlingen och de begränsningar som ska gälla för behandling av vissa uppgifter. Den nya lagen syftar särskilt till att underlätta samverkan med andra brottsbekämpande myndigheter. Lagen har utformats i nära anslutning till polisdatalagen (2010:361), kustbevakningsdatalagen (2012:145) och åklagardatalagen (2015:433).

Lagen reglerar nästan all behandling i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Den ska ersätta lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Propositionen innehåller också förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete och lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet.

Den nya lagen och de övriga ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Regeringen har samtidigt lämnat förslag om ny skattebrottsdatalag (prop. 2016/17:89) som även det innehåller förslag på ändrade regler i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. För att uppnå lagteknisk samordning mellan förslagen bereder utskottet båda förslagen till ändringar i OSL i betänkandet 2016/17:SkU29 Skattebrottsdatalag.

Utskottets överväganden

En ny tullbrottsdatalag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till ny lag om behandling av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, tullbrottsdatalagen.

Propositionen

En ny lag ska införas som ersätter lagen om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Den nya lagen bör i möjligaste mån ha samma sakliga innehåll och systematik som polisdatalagen och kustbevakningsdatalagen, såvida inte särskilda skäl talar för annat.

Den nya lagen ska i likhet med nuvarande lag gälla vid Tullverkets behandling av personuppgifter i den brottsbekämpande verksamheten, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier. I likhet med vad som gäller för nuvarande lag ska avvikande bestämmelser om behandling av personuppgifter i lagen om internationellt polisiärt samarbete och lagen med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen, samt i föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till dessa lagar, gälla i stället för den nya lagen. Vissa bestämmelser i den nya lagen ska gälla även vid behandling av uppgifter om juridiska personer. Det ska finnas en bestämmelse som upplyser om lagens innehåll.

I offentlighets- och sekretesslagen, lagen om internationellt polisiärt samarbete och lagen om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet ska befintliga hänvisningar till lagen om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet ändras till att avse den nya lagen.

Den nya tullbrottsdatalagen och de ändringar som föreslås i andra författningar ska träda i kraft den 1 juli 2017. Samtidigt ska lagen om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet upphävas. Vissa bestämmelser i den nya tullbrottsdatalagen om sökning och behandling av uppgifter i brottsanmälningar och avslutade förundersökningar ska inte behöva tillämpas förrän den 1 januari 2019.

Äldre bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen ska gälla för uppgifter i handlingar som har omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet.

Den nya tullbrottsdatalagen kommer att ge förutsättningar för Tullverket att bedriva sin brottsbekämpande verksamhet effektivt och med användning av modern teknik, samtidigt som den enskildes integritet värnas. Lagen innehåller

en flexibel reglering som ger Tullverket möjlighet att fortlöpande utveckla och anpassa sina system för automatiserad behandling utan att det krävs ändringar i regelverket.

Övergången till den nya lagen bedöms medföra begränsade kostnader för Tullverket som ryms inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen medför inte några offentligfinansiella effekter.

Utskottets ställningstagande

Regeringen bedömer att en stor del av den behandling av personuppgifter som måste ske i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet kan vara av sådan karaktär att den faller under det förbud mot integritetsintrång som följer av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Det krävs enligt 2 kap. 20–22 §§ regeringsformen reglering i lag för att begränsa skyddet mot integritetsintrång och tillåta den behandling av personuppgifter som måste ske i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Därför föreslår regeringen att den huvudsakliga behandlingen av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, liksom i dag, regleras i lag.

Enligt 2 kap. 21 § regeringsformen får sådana begränsningar i lag göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har motiverat den. Det är därmed av stor vikt att de förslag som läggs fram i detta avseende uppfyller de nämnda kraven, vilket regeringen bedömer att de gör.

Regeringen föreslår vidare ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Denna lag är också föremål för ändringsförslag i proposition 2016/17:89 Skattebrottsdatalag som riksdagen ska besluta om under våren 2017. För att uppnå lagteknisk samordning behandlar utskottet båda förslagen till ändring i offentlighets- och sekretesslagen i sitt betänkande 2016/17:SkU29 Skattebrottsdatalag.

På senare tid har brottsbekämpande myndigheter som Polismyndigheten, Kustbevakningen, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten fått nya registerförfattningar. Regeringen bedömer att det finns behov av ändrade regler på området för behandlingen av personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och föreslår att den nuvarande tullbrottsdatalagen ska ersättas av en ny lag.

Utskottet delar regeringens bedömning och tillstyrker förslaget.

Utvärdering av tullbrottsdatalagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att tillkännage för regeringen att denna inom två år efter ikraftträdandet bör utvärdera huruvida syftena med lagen har uppfyllts.

Jämför reservationen (SD).

Motionen

I motion 2016/17:3624 av Olle Felten och David Lång (båda SD) yrkandena 1–3 anförs att regeringen inom två år efter ikraftträdandet bör utvärdera lagen när det gäller dess syften att stärka och utveckla förutsättningar för att framgångsrikt och effektivt bedriva brottsutredningar inom Tullverket, att skydda enskilda från otillbörligt intrång i den personliga integriteten samt att skapa goda samverkansmöjligheter mellan de brottsutredande myndigheterna.

Utskottets ställningstagande

Regeringen föreslår bl.a. ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Denna lag är också föremål för ändringsförslag i proposition 2016/17:89 Skattebrottsdatalag, som bereds av utskottet under våren 2017. För att uppnå lagteknisk samordning mellan förslagen behandlas därför ändringarna i denna lag i betänkande 2016/17:SkU29.

Brottsbekämpande myndigheter som Polismyndigheten, Kustbevakningen, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten har fått nya registerförfattningar. Även Tullverket har ett motsvarande behov av moderniserad och tydlig registerförfattning, inte minst i ljuset av myndighetssamverkan mot brottslighet.

Mot denna bakgrund utgår utskottet från att regeringen kommer att följa frågan om huruvida tullbrottsdatalagens syften uppfylls utan att riksdagen lämnar ett tillkännagivande om detta, varför motionen avstyrks.

Reservation

Utvärdering av tullbrottsdatalagen, punkt 2 (SD)

av Olle Felten (SD) och David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2016/17:3624 av Olle Felten och David Lång (båda SD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Utbytet av information mellan brottsutredande myndigheter är en viktig fråga för att man effektivt ska kunna ingripa mot organiserad brottslighet, eftersom många brottslingar verkar i olika sammanhang som hanteras av olika brottsbekämpande myndigheter. Utredning av primära tullbrott, eller sekundära brott, får inte hämmas av att myndigheterna ska tvingas avstå informationsutbyte av sekretesskäl eller skäl såsom skydd av misstänkta inblandades personliga integritet. Den personliga integriteten bör skyddas så långt det är rimligt utifrån detta perspektiv, men en värdering måste också göras med utgångspunkt från vems integritet eller vad som ska skyddas i första hand: människor som på goda grunder är föremål för brottsutredningar eller förmågan att ingripa mot brottslig verksamhet. Detta perspektiv belyses alltför sparsmakat i regeringens proposition, vilket är mycket förvånande, då hela den brottsbekämpande verksamheten inom Tullverket går ut på att skydda samhället mot brottslingar.

Regeringen resonerar visserligen om ändamålsfrågan i kapitel 10 i propositionen, men den viktigaste frågan lämnas ofta förbisedd, dvs. brottsutredandets behov av informationshantering. Vi anser därför att risken för att lagen inte uppfyller sitt huvudsyfte, nämligen att skapa förutsättningar för en effektiv brottsbekämpning, är påtaglig.

En annan aspekt på integritetsfrågorna är att man ska anses oskyldig till dess att man är dömd. Det är en viktig princip, varför frågan om sekretess för alla handlingar där personuppgifter förekommer i en brottsutredning är central, i vart fall fram till dess att en dom i ärendet har vunnit laga kraft. Medier eller andra aktörer, bortsett från de misstänkta själva, ska inte ha tillgång till något material i brottsutredningar som omfattar personuppgifter, i vart fall inte fram till dess att åtal väcks. Skulle det visa sig att oskyldiga drabbats av ett oskäligt intrång i den personliga integriteten på grund av brister i hanteringen bör det

finnas möjlighet att få dels upprättelse, dels ett skadestånd som svarar mot den skada som personen har åsamkats.

Dessa frågor hanteras redan i dag men bör också vara föremål för uppföljning för att det ska gå att avgöra om detta skydd behöver stärkas ytterligare.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:91 Tullbrottsdatalag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till tullbrottsdatalag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet.

I betänkandet behandlas regeringens lagförslag 1–3. För lagteknisk samordning behandlas lagförslag 4 i betänkande 2016/17:SkU29.

Följdmotionen

2016/17:3624 av Olle Felten och David Lång (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom två år efter ikraftträdandet utvärdera lagen när det gäller dess huvudsyfte, att stärka och utveckla förutsättningar för att framgångsrikt och effektivt bedriva brottsutredningar inom Tullverket, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom två år efter ikraftträdandet utvärdera lagen när det gäller dess andra syfte, att skydda enskilda från otillbörligt intrång i den personliga integriteten, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom två år efter ikraftträdandet utvärdera lagen när det gäller dess syfte att skapa goda samverkansmöjligheter mellan de brottsutredande myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till tullbrottsdatalag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Lagens syfte och tillämpningsområde

Lagens syfte

1 § Syftet med denna lag är att ge Tullverket möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt i sin brottsbekämpande verksamhet och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller vid Tullverkets behandling av personuppgifter i den brottsbekämpande verksamheten, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

3 § I lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete och i föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till den lagen, finns det särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter som följer av internationella överenskommelser om polisiärt samarbete.

I lagen (2013:329) med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen, och i föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till den lagen, finns det särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter som inom ramen för polissamarbete eller straffrättsligt samarbete har överförts från eller gjorts tillgängliga av

1. en stat som är medlem i Europeiska unionen (EU),
2. Island, Norge, Schweiz eller Liechtenstein,
3. ett EU-organ, eller
4. ett EU-informationssystem.

Om det i de författningar som anges i första och andra styckena finns avvikande bestämmelser, ska de tillämpas i stället för bestämmelserna i denna lag.

Lagens tillämpning på juridiska personer

4 § Bestämmelserna om personuppgifter i följande paragrafer gäller också vid behandling av uppgifter om juridiska personer:

1. 2 kap. 3 § om personuppgiftsansvar,
2. 2 kap. 5–7 §§ om ändamålen för behandlingen,
3. 2 kap. 11 § om tillgången till personuppgifter,

4. 3 kap. 2 och 3 §§ om gemensamt tillgängliga uppgifter, och
5. 4 kap. om bevarande och gallring.

Lagens uppbyggnad

5 § I 2 kap. finns det allmänna bestämmelser om behandling av personuppgifter.

För personuppgifter som görs eller har gjorts gemensamt tillgängliga gäller även 3 kap.

I 4 kap. finns det bestämmelser om bevarande och gallring av personuppgifter.

2 kap. Allmänna bestämmelser

Förhållandet till personuppgiftslagen

1 § Om inte annat anges i 2 §, gäller denna lag i stället för personuppgiftslagen (1998:204).

2 § När personuppgifter behandlas enligt denna lag, eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, gäller följande bestämmelser i personuppgiftslagen (1998:204):

1. 3 § om definitioner,
2. 8 § om förhållandet till offentlighetsprincipen,
3. 9 § om grundläggande krav på behandling av personuppgifter, dock med undantag för första stycket i) och tredje stycket,
4. 22 § om behandling av personnummer och samordningsnummer,
5. 23 och 25–27 §§ om information till den registrerade,
6. 28 § om rättelse,
7. 30 och 31 §§ samt 32 § första stycket om säkerheten vid behandling,
8. 33–35 §§ om överföring av personuppgifter till tredjeland,
9. 38–41 §§ om personuppgiftsombud m.m.,
10. 42 § om upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar,
11. 43 och 44 §§, 45 § första stycket och 47 § om tillsynsmyndighetens befogenheter,
12. 48 § om skadestånd, och
13. 51 § första stycket, 52 § första stycket och 53 § om överklagande.

Om personuppgifter ska gallras enligt denna lag, eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, gäller inte 8 § andra stycket personuppgiftslagen.

Information enligt 23 § personuppgiftslagen behöver inte lämnas vid behandling som består av insamling av personuppgifter genom bilder eller ljud. Sådan information behöver inte heller lämnas när personuppgifterna samlas in i samband med larm och det med hänsyn till omständigheterna inte finns tid att lämna informationen.

Förbud enligt 44 eller 45 § personuppgiftslagen får inte förenas med vite.

Personuppgiftsansvar

3 § Tullverket är personuppgiftsansvarigt för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Personuppgiftsombud

4 § Tullverket ska utse ett eller flera personuppgiftsombud.

Myndigheten ska anmäla till tillsynsmyndigheten enligt personuppgiftslagen (1998:204) när ett personuppgiftsombud utses eller entledigas.

Ändamål

5 § Personuppgifter får behandlas i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet om det behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet,
2. utreda eller beivra brott, eller
3. fullgöra de förpliktelser som följer av internationella åtaganden.

6 § Personuppgifter som behandlas enligt 5 § får även behandlas när det är nödvändigt för att tillhandahålla information som behövs i

1. brottsbekämpande verksamhet hos Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket,
2. brottsbekämpande verksamhet hos en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation,
3. verksamhet hos Kriminalvården för att förebygga brott och upprätthålla säkerheten,
4. annan verksamhet som Tullverket ansvarar för, om det finns särskilda skäl att tillhandahålla informationen,
5. en myndighets verksamhet
 - a) om Tullverket enligt lag eller förordning är skyldigt att bistå myndigheten med viss uppgift, eller
 - b) om informationen tillhandahålls inom ramen för myndighetsöverskridande samverkan mot brott.

Personuppgifter som behandlas enligt 5 § får även behandlas om det är nödvändigt för att tillhandahålla information till riksdagen och regeringen samt, i den utsträckning skyldighet att lämna uppgifter följer av lag eller förordning, till andra.

I ett enskilt fall får personuppgifter som behandlas enligt 5 § även behandlas för att tillhandahålla information för något annat ändamål än de som anges i första och andra styckena, under förutsättning att ändamålet inte är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in.

7 § Personuppgifter får också behandlas om

1. behandlingen är nödvändig för diarieföring, eller
2. uppgifterna har lämnats till Tullverket i en anmälan eller liknande och behandlingen är nödvändig för handläggningen.

Personuppgifter från transportföretag

8 § Personuppgifter som har lämnats till Tullverket från transportföretag enligt 4 kap. 6 § tullagen (2016:253) eller 15 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen får behandlas i den utsträckning det är tillåtet enligt

dessas lagar och enbart i den utsträckning det behövs för planering av kontrollverksamheten och urval av kontrollobjekt.

Om det behövs i ett enskilt fall får sådana personuppgifter behandlas för något annat ändamål som anges i 5 § och göras gemensamt tillgängliga.

9 § Vid sökning i personuppgifter som avses i 8 § första stycket får namn, personnummer, samordningsnummer och andra liknande identitetsbeteckningar användas som sökbegrepp bara om uppgifterna avser en person som

1. är eller har varit misstänkt för brott,
2. är misstänkt för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig verksamhet som avses i 3 kap. 2 § första stycket 1, eller
3. övervakas under de förutsättningar som anges 3 kap. 2 § första stycket 2.

För personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga gäller bestämmelserna om sökning i 3 kap. 5–7 §§.

Känsliga personuppgifter

10 § Uppgifter om en person får inte behandlas enbart på grund av vad som är känt om personens ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv.

Om uppgifter om en person behandlas på annan grund, får de kompletteras med sådana uppgifter som avses i första stycket när det är absolut nödvändigt för syftet med behandlingen. Uppgifter som avses i första stycket får också behandlas med stöd av 7 §.

Uppgifter som beskriver en persons utseende ska utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet.

Tillgången till personuppgifter

11 § Tillgången till personuppgifter ska begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om tillgången till personuppgifter.

Utlämnande av uppgifter och uppgiftsskyldighet

12 § Om det är förenligt med svenska intressen, får personuppgifter lämnas till

1. Interpol,
2. Europol,
3. en polismyndighet eller åklagarmyndighet i en stat som är ansluten till Interpol, eller
4. en tullmyndighet eller kustbevakning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Sådana personuppgifter får lämnas om det behövs för att myndigheten eller organisationen ska kunna förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller beivra brott.

Uppgifter får vidare lämnas till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt efter riksdagens godkännande.

13 § Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket har, trots sekretess enligt 21 kap. 3 § första stycket och 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), rätt att ta del av personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga, om den mottagande myndigheten behöver uppgifterna i sin brottsbekämpande verksamhet.

14 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att personuppgifter får lämnas ut även i andra fall än som anges i 12 och 13 §§.

Bestämmelser om att uppgifter får lämnas ut finns även i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

15 § Personuppgifter som är nödvändiga för att framställa rättsstatistiska lämnas till den myndighet som ansvarar för att framställa sådan statistik.

Elektroniskt utlämnande

16 § Enstaka personuppgifter får lämnas ut på medium för automatiserad behandling.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att uppgifter får lämnas ut på sådant medium även i andra fall.

17 § Utlämnande genom direktåtkomst är tillåtet bara i den utsträckning som följer av denna lag.

Bestämmelser om direktåtkomst finns i 3 kap. 8 §.

3 kap. Gemensamt tillgängliga uppgifter

1 § Detta kapitel innehåller särskilda bestämmelser för behandling av personuppgifter som görs eller har gjorts gemensamt tillgängliga i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Uppgifter som endast ett fåtal personer har rätt att ta del av anses inte som gemensamt tillgängliga.

Detta kapitel gäller inte när personuppgifter behandlas med stöd av 2 kap. 7 §.

Personuppgifter som får göras gemensamt tillgängliga

2 § Följande personuppgifter får göras gemensamt tillgängliga:

1. Uppgifter som kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet, om den misstänkta verksamheten

a) innefattar brott för vilket det är föreskrivet fängelse i ett år eller däröver, eller

b) sker systematiskt.

2. Uppgifter som behövs för övervakningen av en person, om han eller hon

a) kan antas komma att begå brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller däröver, och

b) är allvarligt kriminellt belastad.

3. Uppgifter som förekommer i ett ärende om utredning eller beivrande av brott.

4. Uppgifter som behövs för att fullgöra internationella åtaganden, om det krävs för att den aktuella förpliktelsen ska kunna fullgöras.

5. Uppgifter som har rapporterats till Tullverkets kommunikationscentral.

Tillgången till uppgifter som görs gemensamt tillgängliga med stöd av första stycket 2 ska begränsas till särskilt angivna tjänstemän som har till uppgift att arbeta med övervakningen. Information om att en person är föremål för övervakning får dock göras tillgänglig för andra.

Särskilda upplysningar

3 § För gemensamt tillgängliga uppgifter ska det genom en särskild upplysning eller på något annat sätt framgå för vilket närmare ändamål personuppgifterna behandlas. Har personuppgifterna gjorts gemensamt tillgängliga med stöd av 2 § första stycket 2, ska detta särskilt framgå.

4 § Om uppgifter som är gemensamt tillgängliga direkt kan hänföras till en person som inte är misstänkt för brott eller för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig verksamhet som avses i 2 § första stycket 1, ska det genom en särskild upplysning eller på annat sätt framgå att personen inte är misstänkt.

Uppgifter om en person som kan antas ha samband med misstänkt brottslig verksamhet ska förse med en upplysning om uppgiftslämnarens trovärdighet och uppgifternas riktighet i sak, om inte detta är onödigt på grund av särskilda omständigheter. Detsamma gäller uppgifter om personer som avses i 2 § första stycket 2.

Sökning

5 § Vid sökning i personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga får uppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening eller som rör hälsa eller sexualliv inte användas som sökbegrepp.

Första stycket hindrar inte att uppgifter som beskriver en persons utseende används som sökbegrepp.

6 § Vid sökning på namn, personnummer, samordningsnummer eller andra liknande identitetsbeteckningar i uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga får endast sådana uppgifter tas fram som anger att den sökta personen

1. är anmäld för brott,

2. är eller har varit misstänkt för brott,

3. är misstänkt för att ha utövat eller komma att utöva sådan brottslig verksamhet som avses i 2 § första stycket 1,

4. övervakas enligt 2 § första stycket 2,
5. har anmält ett brott,
6. är målsägande i ett ärende som rör ansvar för brott,
7. förekommer i ett ärende som vittne eller annan som lämnar eller har lämnat uppgifter eller yttrande,
8. har gett in eller tillhandahållits en handling,
9. har bedömts kunna komma att möta ett ingripande med grovt våld, eller
10. är efterlyst.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om begränsning av tillgången till sådana uppgifter som avses i första stycket.

7 § Bestämmelserna i 6 § gäller inte vid

1. sökning i en viss handling eller i ett visst ärende, eller
2. sökning i en uppgiftssamling som har skapats för att undersöka viss brottslighet eller vissa kriminella grupperingar och som enbart de som arbetar i undersökningen har åtkomst till.

Bestämmelserna i 6 § gäller inte heller vid sökning som utförs av särskilt angivna tjänstemän och som görs

1. för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det är föreskrivet fängelse i fyra år eller däröver eller för sådant ändamål som avses i 2 § första stycket 2, eller
2. för att utreda brott för vilket det är föreskrivet fängelse i fyra år eller däröver.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om under vilka förutsättningar sökning får äga rum med stöd av första och andra styckena. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om ytterligare undantag från 6 §.

Direktåtkomst

8 § Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket får medges direktåtkomst till personuppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Direktåtkomsten får endast avse personuppgifter som är gemensamt tillgängliga.

En myndighet som har medgetts direktåtkomst ansvarar för att tillgången till personuppgifter begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om omfattningen av direktåtkomsten samt om behörighet och säkerhet.

4 kap. Bevarande och gallring av personuppgifter

Generella bestämmelser

1 § Personuppgifter får inte bevaras under längre tid än vad som behövs för något eller några av de ändamål som anges i lagen.

I följande paragrafer anges hur länge uppgifter som behandlas automatiserat längst får bevaras:

1. 3 och 4 §§ om uppgifter som inte har gjorts gemensamt tillgängliga,
2. 5–7 §§ om uppgifter i ärenden om utredning eller beivrande av brott som har gjorts gemensamt tillgängliga, och
3. 9 och 10 §§ om andra uppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga än som anges i 2.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om

1. att vissa kategorier av personuppgifter får bevaras i den brottsbekämpande verksamheten under längre tid än vad som anges i 6, 7, 9 och 10 §§,
2. att personuppgifter, med avvikelse från 3 § första stycket, 9 och 10 §§, får bevaras för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål, och
3. digital arkivering.

Personuppgifter som inte har gjorts gemensamt tillgängliga

3 § Personuppgifter som behandlas automatiserat och som inte har gjorts gemensamt tillgängliga ska, om de behandlas i ett ärende, gallras senast ett år efter det att ärendet avslutades. Om de inte kan hänföras till ett ärende, ska uppgifterna gallras senast ett år efter det att de behandlades automatiserat första gången.

Första stycket gäller inte personuppgifter i ärenden om utredning eller beivrande av brott.

4 § I 4 kap. 8 § tullagen (2016:253) och 16 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen finns bestämmelser om lagring och förstöring av vissa uppgifter från transportföretag.

Gemensamt tillgängliga uppgifter i ärenden om utredning eller beivrande av brott

5 § I 6 och 7 §§ anges hur länge personuppgifter i vissa ärenden om utredning eller beivrande av brott som har gjorts gemensamt tillgängliga får bevaras i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

6 § Om en brottsanmälan avskrivs på grund av att den påstådda gärningen inte utgör brott, får personuppgifterna i anmälan inte längre behandlas i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Om en brottsanmälan i annat fall inte har lett till förundersökning eller annan motsvarande utredning, får personuppgifterna inte behandlas i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet när åtal inte längre får väckas för brottet.

7 § Om en förundersökning har lett till åtal eller annan domstolsprövning, får personuppgifterna i förundersökningen inte behandlas i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet när det har förflutit fem år

efter utgången av det kalenderår då domen, eller det beslut som meddelades med anledning av talan, fick laga kraft.

Om en förundersökning har lagts ned eller avslutats på annat sätt än genom åtal, får personuppgifterna i förundersökningen inte behandlas i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet när det har förflutit fem år efter utgången av det kalenderår då åklagarens eller förundersökningsledarens beslut meddelades.

Första och andra styckena gäller även personuppgifter i andra utredningar som handläggs enligt bestämmelser i 23 kap. rättegångsbalken.

8 § Om en förundersökning mot en person har lagts ned, om ett åtal har lagts ned eller om en frikännande dom har fått laga kraft, får personen inte längre vara sökbar som misstänkt.

Övriga gemensamt tillgängliga uppgifter

9 § Personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga enligt 3 kap. 2 § första stycket 1 eller 2 ska gallras enligt andra–fjärde styckena.

Uppgifter som kan antas ha samband med sådan brottslig verksamhet som anges i 3 kap. 2 § första stycket 1 ska gallras senast tre år efter utgången av det kalenderår då registreringen avseende personen gjordes. Uppgifter som kan antas ha samband med brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller däröver ska dock gallras senast fem år efter utgången av det kalenderår då registreringen gjordes. Om en ny registrering beträffande personen görs före utgången av gallringsfristen, behöver de uppgifter som finns om personen inte gallras så länge någon av uppgifterna om honom eller henne får bevaras.

Uppgifter som har behandlats i samband med sådan övervakning som avses i 3 kap. 2 § första stycket 2 ska gallras senast tio år efter utgången av det kalenderår då den senaste registreringen avseende personen gjordes.

Den tid då en misstänkt eller övervakad person avtjänar ett fängelsestraff eller genomgår sluten ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning ska inte räknas med vid beräkningen av de frister som anges i andra och tredje styckena.

10 § Personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga enligt 3 kap. 2 § första stycket 4 eller 5 ska gallras enligt andra eller tredje stycket.

Uppgifter som har behandlats med stöd av 3 kap. 2 § första stycket 4 ska gallras senast ett år efter utgången av det kalenderår då ärendet som uppgifterna behandlades i avslutades.

Uppgifter som har behandlats med stöd av 3 kap. 2 § första stycket 5 ska gallras senast ett år efter utgången av det kalenderår då de behandlades automatiserat första gången.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
 2. Genom lagen upphävs lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

3. Följande bestämmelser i denna lag behöver inte tillämpas förrän den 1 januari 2019

- a) 3 kap. 6 och 7 §§ om sökning
- b) 4 kap. 6 och 7 §§ om behandling av personuppgifter i brottsanmälningar, avslutade förundersökningar och andra utredningar som handläggs enligt bestämmelserna i 23 kap. rättegångsbalken, och
- c) 4 kap. 8 § om sökning.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete

Härigenom föreskrivs att 1 a § lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §¹

Polisdatalagen (2010:361) gäller för polisens behandling av personuppgifter vid internationellt polisiärt samarbete, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till denna.

Lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet gäller för Tullverkets behandling av personuppgifter vid internationellt polisiärt samarbete, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till denna.

Tullbrottsdatalagen (2017:000) gäller för Tullverkets behandling av personuppgifter vid internationellt polisiärt samarbete, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till denna.

Kustbevakningsdatalagen (2012:145) gäller för Kustbevakningens behandling av personuppgifter vid internationellt polisiärt samarbete, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till denna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

¹ Senaste lydelse 2012:148.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 och 4 §§ lagen (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §¹

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Tullverkets verksamhet, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Bestämmelserna i 4–6 och 8 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer.

Bestämmelserna i denna lag gäller inte behandling av uppgifter i den brottsbekämpande verksamhet som Tullverket bedriver. För sådan behandling finns det särskilda bestämmelser i *lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet*.

Bestämmelserna i denna lag gäller inte behandling av uppgifter i den brottsbekämpande verksamhet som Tullverket bedriver. För sådan behandling finns det särskilda bestämmelser i *tullbrottsdatalagen (2017:000)*.

4 §²

Uppgifter får behandlas för tillhandahållande av information som behövs hos Tullverket för

1. bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av tull, annan skatt och avgifter,
2. övervakning, revision och annan analys- eller kontrollverksamhet,
3. fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande, och
4. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

Uppgifter som behandlas enligt första stycket får även behandlas för tillhandahållande av information som behövs i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet enligt 7 § *lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet*.

Uppgifter som behandlas enligt första stycket får även behandlas för tillhandahållande av information som behövs i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet enligt 2 kap. 5 § *tullbrottsdatalagen (2017:000)*.

¹ Senaste lydelse 2005:790.

² Senaste lydelse 2005:790.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 2 § och 35 kap. 1 och 10 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

2 §¹

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till sådan verksamhet som avses i 2 kap. 7 § 1 eller 6 kap. 1 § 1 polisdatalagen (2010:361), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas.

Sekretess gäller, under motsvarande förutsättningar som anges i första stycket, för uppgift som hänför sig till

1. sådan underrättelseverksamhet som avses i 2 § lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar,

2. sådan verksamhet som avses i 2 kap. 5 § 1 tullbrottsdatalagen (2017:000), eller
2. sådan verksamhet som avses i 7 § 1 lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, eller

3. sådan verksamhet som avses i 3 kap. 2 § 1 kustbevakningsdatalagen (2012:145).

Sekretess enligt första stycket gäller inte för uppgift som hänför sig till verksamhet hos Säkerhetspolisen och som har förts in i en allmän handling före år 1949.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

35 kap.

1 §²

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga och ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men och uppgiften förekommer i

1. utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål,
2. angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i brottmål eller i annan verksamhet för att förebygga brott,
3. angelägenhet som avser registerkontroll och särskild personutredning enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627),

¹ Senaste lydelse 2015:438.

² Senaste lydelse 2015:438.

Anmärkning: Ändringar i samma paragrafer har också föreslagits i propositionen Skattebrottsdatalag.

4. annan verksamhet som syftar till att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott och som bedrivs av en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Skatteverket, Tullverket eller Kustbevakningen,

5. Statens medieråds verksamhet att biträda Justitiekanslern, allmän åklagare eller Polismyndigheten i brottmål,

6. register som förs av Polismyndigheten enligt 4 kap. polisdatalagen (2010:361) eller som annars behandlas med stöd av de bestämmelserna eller uppgifter som behandlas av Säkerhetspolisen med stöd av 6 kap. samma lag,

7. register som förs enligt lagen (1998:621) om misstankeregister,

8. register som förs av Skatteverket enligt lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar eller som annars behandlas där med stöd av samma lag,

9. särskilt ärenderegister över brottmål som förs av åklagarmyndighet, om uppgiften inte hänförs till registrering som avses i 5 kap. 1 §,

10. register som förs av Tullverket enligt lagen (2005:787) om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet eller som annars behandlas där med stöd av samma lag, eller

11. register som förs enligt lagen (2010:362) om polisens allmänna spaningsregister.

Sekretessen enligt första stycket 2 gäller hos domstol i dess rättskipande eller rättsvårdande verksamhet endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men om uppgiften röjs. Vid förhandling om användning av tvångsmedel gäller sekretess för uppgift om vem som är misstänkt endast om det kan antas att fara uppkommer för att den misstänkte eller någon närstående till honom eller henne utsätts för våld eller lider annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Första stycket gäller inte om annat följer av 2, 6 eller 7 §.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

10 §³

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att en uppgift lämnas ut

1. till en enskild enligt vad som föreskrivs i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,

2. till en enskild enligt vad som föreskrivs i säkerhetsskyddslagen (1996:627) samt i förordning som har meddelats med stöd i den lagen,

3. enligt vad som föreskrivs i

– lagen (1998:621) om misstankeregister,

– polisdatalagen (2010:361),

– lagen (1999:90) om behandling av personuppgifter vid Skatteverkets medverkan i brottsutredningar,

³ Senaste lydelse 2015:434.

– lagen (2005:787) om – tullbrottsdatalagen
behandling av uppgifter i (2017:000),
Tullverkets brottsbekämpande
verksamhet,
– kustbevakningsdatalagen (2012:145),
– åklagardatalagen (2015:433),
– förordningar som har stöd i dessa lagar, eller
4. till en enskild enligt vad som föreskrivs i 27 kap. 8 § rättegångs-
balken.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter i handlingar som har omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet av denna lag.